Pocket Knife Game - PK Game - PKG

Hra s kapesním nožem

Metodika hry pro chlapce a dívky od 6 do 110 let

Úvod

Když mi bylo v sedmdesátých létech minulého století 6-8 let, začínalo pro nás kluky jaro barvenými hliněnými kuličkami a hrou s kapesními noži. Měl jsem svoji na rodičích vymodlenou modrou Rybičku za 80 haléřů vždy v kapse (pro holčičky byla červeně lakovaná) a rád jsem se účastnil turnajů pořádaných staršími kluky na trávníku před ostravským činžákem, kde jsme bydleli. Nůž mne záhy začal poslouchat. Když jsem hned napoprvé zaválel „koníka“ anebo elegantní „zadní hlavičku“, mé sebevědomí povyrostlo. Touto hravou formou jsem se rychle naučil Rybičku, následně Duklu a další zavíráky spolehlivě ovládat. Kapesní nůž byl pro nás stejnou samozřejmostí, jako je mobil pro dnešní mládež. Tenkrát jsme hráli snad každý den, někdy i na trávníku před školou o velkých přestávkách a o prázdninách na táborech. Hra byla rozšířena po celém Československu.

Někdy kolem roku 2016 jsem začal shánět informace, zda si někdo z pamětníků tuto dětskou hru s kapesním nožem ještě pamatuje. Sem tam si někdo vzpomněl, že jsme něco takového hráli, ale dát dohromady celou sestavu jednotlivých kroků je obtížné. Něco mi v paměti zůstalo a pokusil jsem se zrekonstruovat alespoň základní osnovu.

V neděli 13. 6. 2021 jsem na Šumavě pozval partu mladých přátel, abychom si na palouku hru po cca šedesáti letech zahráli. Použil jsem lehký moderní zavírák od Mikovu (Crocodile), 87g, délka čepele 9 cm. Osm mládenců a jedna dívka měli s kapesními noži jen minimální zkušenosti. Hra je však velmi zaujala a rychle se jednotlivé úkoly po krátkém předvedení naučili. Vzájemně se hecovali a potleskem odměnili každý zdařilý pokus soupeře. Poslední dva soutěžící bojovali o konečné vítězství, o nůž se kterým jsme hráli, s plným zaujetím. To mne přesvědčilo, že má smysl tuto zábavnou a užitečnou hru obnovit.

Metodika

Soutěž/hra jednotlivců (6 až 110 let) v „**Ovládání kapesního zavíracího nože**“ se provádí s jakýmkoliv modelem kapesního nože, který dovoluje čepel polohovat na 90 stupních otevření s dostatečnou tuhostí tak, aby se při manipulaci (při této hře) samovolně zcela nezavřela/neotevřela. Ideální jsou klasické, jednoduché a levné zavírací nože s čepelí brzděnou hřbetní plochou pružinou anebo se hřbetní pojistkou. Vhodné nože jsou v rozpětí od čs. Rybičky s jednou čepelí (pro děti od cca 6 let) po kapesní nože i více-želízkové, s délkou čepele do cca 10 cm**. Hra je velmi jednoduchá, zábavná a relaxační, nenáročná na vybavení, dá se provozovat kdykoliv a kdekoliv. Fyzicky je nenáročná, zvládne ji prvňáček na základní škole, stejně jako senior v domově důchodců. Zaujme každou hravou duši, počínaje jednotlivci, přes zájmové, profesní a sociální skupiny jako jsou skauti, turisté, trampové, spolužáci, sokoli, sportovci, myslivci, hudebníci anebo hasiči či vojáci na zahraničních misích. V neposlední řadě nadchne všechny milovníky nožů. Přirozenou a hravou formou učí správným návykům pro bezpečné a intuitivní ovládání kapesního nože. Zlepšuje motoriku paží, rukou, jednotlivých prstů a celkovou koordinaci pohybu, včetně přenášení těžiště. Zvyšuje stabilitu a pružnost těla ve dřepu i ve stoje. Zdokonaluje intuitivní vnímání těžiště a hmotnosti nože, odhad dráhy a místa dopadu volně vypuštěného nože anebo nože vrženého na malou vzdálenost. Hra se dá pořádat privátně, jako místní liga anebo profesní přebor, lze si představit celostátní i mezinárodní soutěž.** Hru lze modifikovat i pro zavírací nože s delší čepelí, nad 10 cm, a případně pro speciální „soutěžní“ nože, s jištěním polohy otevřené čepele na 90 stupních.

Při výběru optimálního nože pro tuto hru je výhodné, pokud těžiště leží v ose čepu otočné čepele, případně na čepeli v blízkosti tohoto čepu. Není to však nezbytné. Hra je určena pro jakkoliv vyvážený či nevyvážený nůž, aby jeho majitele naučila svůj nůž ovládat i v případě, že těžiště nože je vzadu na rukojeti, i v případě, že čepel je vůči rukojeti relativně krátká. Často zkušený majitel i nevyváženého nože ve hře porazí méně zkušeného soupeře s optimálně vyváženým nožem. V tomto ohledu je metodika hry schopna naučit dostatečně pilného majitele ovládat svůj nůž bravurně a intuitivně.

Hra spočívá v postupném plnění jednotlivých kroků (bodů) ve dvou přirozených polohách těla. Nízko ve dřepu a ve stoje. Nůž se nechá z výchozí polohy volně spadnout anebo se jím hází s lehkým švihem, případně dostane impulz lehkým kopem u soutěže Speciál. Pohyb nože je v některých úlohách bez rotace, v některých s rotací ½ otáčky anebo s rotací o celou otáčku. Je přitom držen různými úchopy za čepel anebo rukojeť, v těžišti, nad těžištěm, případně pod těžištěm, někdy se špičkou čepele postaví svisle na bříško prstu, které lze chránit náplastí, případně je nůž ve výchozí poloze zapíchnut do země pod úhlem 45 stupňů. Některé úchopy jsou přísně dané, jiné mohou mít alternativní provedení. Někdy je nůž držen jednou rukou, někdy přidržován-podepřen i druhou rukou. V základní hře Standard nůž dopadá relativně blízko soutěžícího, cca 20-50 cm před anebo za ním. Hrát se může na rovném travnatém terénu anebo na dřevěné podlaze (na širokém prkně měkkého dřeva).

Bezpečnost účastníků, soutěžících i diváků (vzdálených od házejícího alespoň 1,5 m) je vysoká. S nožem manipuluje vždy pouze jeden soutěžící, ostatní jej pozorují. U varianty Speciál, kde jsou zařazeny i „žabky“ s kopem do nože, je nezbytné zajistit bezpečný prostor ve směru kopu.

Platný bod soutěžící získá, když se čepel zapíchne špičkou do země (do desky) a nůž zůstane stabilní (nezvrátí se stranou). Zapíchnutí musí být dostatečně jednoznačné, přitom nemusí být vždy důrazné či tvrdé. Hodnotit lze i plynulost a ladnost oblouku letu nože (umělecký dojem?). Soutěžící má při každém úkolu max. 3 pokusy. Pokud neuspěje ani potřetí, ze hry vypadne. Hrát se může na postupné vyřazování soupeřů anebo se mohou počítat získané body. Pokud je úspěšný hned první pokus jsou za něj 2 body, za druhý je 1 bod, třetí úspěšný pokus je bez bodů, ale soutěžící postupuje do dalšího kola. Nožem hraje vždy pouze jeden soutěžící, ostatní jej pozorují a spolu-hodnotí.

Hrát se může jedním nožem anebo má každý soutěžící svůj individuální nůž. Začíná obvykle nejzkušenější soutěžící a může být jakýmsi vzorem méně zkušeným. Zapojit se tak mohou i začátečníci, kteří posloupnost kroků anebo konkrétní techniku hodu dobře neznají. Případně se může pořadí soutěžících losovat. Na každém úkolu se vystřídají svými maximálně třemi pokusy všichni soutěžící. Ti, kteří uspěli, pokračují na další, obtížnější úkol. Počet soutěžících není teoreticky omezen. Postupně jeden po druhém chybují a ze hry vypadávají. Kdo zůstane poslední, vyhrál. Lze hodnotit i počet dosažených bodů. Při shodě bodů u posledních dvou soutěžících rozhodne tzv. „Rychlá smrt“. Každý má jen jeden hod a kdo první udělá chybu, prohrál. Pokud se stane, že zkušení matadoři prošli všemi kroky hry a nevypadli, hra pokračuje znova od začátku.

Kategorie:

K1 - Kapesní zavírací nůž s čepelí do 10 cm.

K2 - Zavírací nůž s čepelí nad 10 cm.

K3 - Speciální zavírací nůž s čepelí nad 10 cm, jištěnou nejméně ve dvou polohách otevření.

Postup hry Standard – komerční kapesní zavírací nůž s čepelí délky do 10cm, bez dodatečných úprav (obrázky ukazují praváka).

1. POLOHA – ve Dřepu

D1 – otevřená čepel (180°), přímý hod před sebe (zapíchnutí špičky do země), bez rotace nože; držení jednou rukou za rukojeť nože

„jednička“

D2 – otevřená čepel (180°), přímý hod před sebe, rotace s jednou otáčkou; držení jednou rukou za čepel (tupý hřbet čepele v dlani)

„dvojka“

D3 – otevřená čepel (180°), vnější obloukový/kruhový hod čelně před tělem; držení jednou rukou - otevřená ruka dlaní nahoru, prostředníček a prsteníček skrčeny, palec je stlačuje do dlaně; nůž položen hřbetem k sobě na vytrčeném ukazováčku (čepel) a malíčku (konec rukojeti) **„trojka“**

D4 – čepel otevřena na 90°, hod s čelní rotací vřed na jednu otáčku před tělem; držení třemi prsty jedné ruky za konec rukojeti, ukazováček s prostředníčkem druhé ruky podepírají nůž pod osou otočného čepu; rotaci noži uděluje současně ruka držící konec rukojeti a prsty v bodu podepření (dvojice sil)

„čelní stolička“

D5 – čepel otevřena na 90°, hod s podélnou rotací vzad na jednu otáčku před tělem; držení třemi prsty jedné ruky za konec rukojeti (druhá ruka se nezapojuje); impulz rotace vychází ze zápěstí

„stolička vzad“

D6 – čepel otevřena na 90°, hod s podélnou rotací vpřed na jednu otáčku před tělem; držení třemi prsty jedné ruky za konec rukojeti; impulz rotace vychází z prstů

„koník“

D7 – čepel otevřena na 90°, hod s podélnou rotací vpřed na jednu otáčku před tělem; držení dvěma prsty jedné ruky za špičku čepele; impulz rotace vychází ze švihu zápěstím

„švihový koník“

2. POLOHA – ve Stoje

S1 – otevřená čepel (180°), přímý hod před sebe (zapíchnutí špičky do země), bez rotace nože; držení jednou rukou za rukojeť

„S jednička“

S2 – otevřená čepel (180°), přímý hod před sebe, rotace s jednou otáčkou; držení jednou rukou za čepel (tupý hřbet čepele v dlani)

„S dvojka“

S3 – otevřená čepel (180°), volný pád nože s jednou otáčkou z výše pasu dopředu; nůž naplocho, svisle špičkou dolů, držený třemi prsty za konec rukojeti se špičkou opírá o bříško ukazováčku druhé ruky ve výši pasu (ukazováček může být chráněn náplastí)

„pupík“

S4 – otevřená čepel (180°), volný pád nože s jednou otáčkou z výše brady dopředu; nůž naplocho, svisle špičkou dolů, držený za konec rukojeti, se špičkou opírá o bříško palce druhé ruky ve výši brady (palec může být chráněn náplastí)

„bradička“

Palec fixován

na bradě !

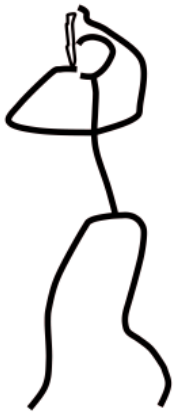

S5 – otevřená čepel (180°), volný pád nože s jednou otáčkou z výše čela dopředu; nůž naplocho, svisle špičkou dolů, držený za konec rukojeti se špičkou opírá o bříško palce druhé ruky ve výši čela (palec může být chráněn náplastí)

„čelíčko“

Palec fixován

na čele

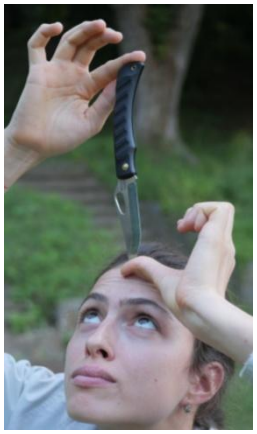

S6 – otevřená čepel (180°), volný pád nože s jednou otáčkou od temene hlavy dozadu; nůž naplocho, svisle špičkou dolů, držený za konec rukojeti se špičkou opírá o bříško palce druhé ruky ve výši temene (palec může být chráněn náplastí); mírný záklon a nohy rozkročeny

„hlavička vzad“

Palec fixován

na temeni

Postup hry Speciál – soutěžní, laděné zavírací nože s čepelí délky nad 10cm, s jištěním v jedné či obou polohách otevření, upravené z komerčního originálu anebo nově postavené (rozšířená metodika soutěže)

1. POLOHA – ve Dřepu

D1 až **D7** stejné jako u hry Standard (… zapíchnutí nože do země)

D8 – otevřená čepel (180°), držení jednou rukou za rukojeť; přímý hod dopředu, před sebe bez rotace nože a zapíchnutí špičky ve výšce cca 1m do svislého dřevěného prkna ve vzdálenosti 2m.

D9 – otevřená čepel (180°), držení jednou rukou za čepel (tupý hřbet čepele v dlani); přímý hod před sebe s rotací jednou otáčkou a zapíchnutí špičky ve výšce cca 1m do svislého dřevěného prkna ve vzdálenosti 2m.

2. POLOHA – ve Stoje

S1 až **S6** stejné jako u hry Standard

S7 – nůž s otevřenou čepelí (180°) se rukou zapíchne napříč do měkké země špičkou, hluboko cca 2 cm a směrem dozadu pod úhlem cca 45°; lehkým kopem do konce rukojeti se noži udělí rotace dopředu tak, aby po jedné otáčce dopadl a zapíchl se do země opět špičkou ve vzdálenosti cca 2-3 m

„žabka“

Ve směru kopu

NESMÍ

Nikdo být !!!

S8 – nůž s otevřenou čepelí (180°) se zapíchne napříč do měkké země špičkou, hluboko cca 2 cm a směrem dozadu pod úhlem cca 45°; lehkým kopem do konce rukojeti se noži udělí rotace dopředu tak, aby po jedné otáčce dopadl a zapíchl se špičkou ve výšce cca 1 m do svislého prkna ve vzdálenosti 3 m

„žabka prkno“

BobDee - červen 2021

crocodile PKG